

באוהאוס

במוזיאון תל אביב לאמנות

באוהאוס מופר בישראל בעיקר כ"סגנון" אדריכלי- אך מדובר במוסד שחולל שינוי משמעותי בפני העיצוב והאדריכלות במאה ה-20. במהלך 14 שנות קיומו 1919-1933 גובשו בבאוהאוס עקרונות אוניברסליים לעיצוב תוך חיבור בין אמנות מלאכה ותעשייה.

התערוכה באוהאוס # הכל עיצוב, נפתחה במוזיאון ויטרה לעיצוב בגרמניה, אחר כך הוצגה בגלריה לאמנות בבון וכעת מגיעה למוזיאון תל אביב. בתערוכה מוצגים למעלה מ- 400 פריטים- מתחומי העיצוב, האדריכלות, האמנות, הקולנוע והצילום.

הסוגיות שהעסיקו את מורי הבאוהאוס ותלמידיו, קרובות לשאלות הבערות כיום יותר מתמיד: אדם מול מכונה, אינדיבידואל מול חברה, מוצרים ייחודיים לעומת ייצור תעשייתי, סדרתי או המוני והצורך הגובר בשיתוף פעולה בין-אישי ובין-תחומי.

לצד קטעים מתוך הסרטים של הבמאי ולטר רוטמן, ברלין: סימפוזיאל של עיר (1927) ובלט מכני (1923), של קורט שמידט עם פ' ו' בוגלר וג' טלטר וסדרת סרטי הדרכה ופרסום בארבעה חלקים- כיצד לחיות באופן בריא וחסכוני מעיזבון ולטר גרופיוס, מוצגים בתערוכה פרוטוטיפים לרהיטים מודולאריים, גופי תאורה, כלי שולחן מקרמיקה, מתכת וזכוכית, מסמכים היסטוריים (רישומי פטנטים, הסכמי עבודה, עלוני מכירות, קטלוגים מסחריים, עטיפות לקטלוגים ולספרים, תכניות לימודים ועוד). לצד החומרים ההיסטוריים, מוצגות עבודות של יוצרים עכשוויים, ביניהם אולאף ניקולאי, שהמחזי טקסט של קנדינסקי, קבוצת Space Caviar בעבודת ווידיאו אודות חזונו האדריכלי של ולטר גרופיוס המבוסס על משחק המחשב מיינקראפט, לצד פרויקטים של המעצבים התעשייתיים קונסטנטין גרצ'ין, יזי סימור, קלמנס וייסהאר וריד קראם, ון-בו לה-מנצל, Front Design, Unfold, Opendesk, סטודיו מינאלה- מאדה ותומס לומה.

בית הספר באוהאוס נוסד ב-1919 בוויימאר, גרמניה, בימים של שינויים רדיקליים, על רקע כלכלה מרוסקת ואינפלציה דוהרת של אחרי מלחמה. האדריכל ולטר גרופיוס, חדור תחושת שליחות, הגה כבר ב-1916 מודל חדש של בית ספר לאמנות: ניסוי חדש בחינוך, שבמרכזו שאלות ולא-דווקא תשובות, מצע שיקשור לימודי אמנות עם הכשרה פדגוגית ומעשית בתחומים השונים של המלאכה והאומנויות. מקום שיצלח את הסתירה לכאורה בין אמנות, טכנולוגיה ותעשייה וישלב תיאוריה עם פרקטיקה. מעבדה שתאפשר למורים ולתלמידים לחשוב, לעבוד ולהתנסות יחד לפיתוח היצירה והייצור תוך שילוב בין-תחומי של עיצוב, ציור, פיסול, צילום, אדריכלות, תיאטרון ומחול. מכון מחקר שיפעל להיטיב עם החברה תוך בחינת ההשלכות הפיזיות והמנטאליות של צורה, צבע וחלל. מטרת-העל היתה לפתח מבנים אידיאולוגיים-אסתטיים לחברה מתקדמת, להקים בניין שנתפס כ"יצירת אמנות כוללת". רעיונות הבאוהאוס ודימויו הופצו בעולם באינטנסיביות נוקבת באמצעות הרצאות, תערוכות ופרסום מניפסטים, כתבי-עת וספרים. כל אחד מהספרים שראו אור בסדרת ספרי הבאוהאוס סיכם דיון מעמיק באחד מתחומי היצירה שנלמדו בבית הספר.

בין היוצרים הדומיננטיים שפעלו בבאוהאוס, אפשר למנות את וסילי קנדינסקי, יוהאנס איטן, פאול קליי, אוסקר שלמר, לזלו מוהולי-נאג, הרברט באייר, יוזף אלברס, הנס מאייר, לודוויג מיס ון-דר-רוהה ורבים אחרים. החיבור בין הכוחות היוצרים המשמעותיים הללו, הניב דגש ייחודי על תהליכים, שעמד בסתירה למטרה האידיאולוגית של המוסד לפתח מוצרים פונקציונאליים, איכותיים ויפים לשימוש יומיומי, שיהיו בהישג ידם של המעמדות הנמוכים ויביאו לשיפור חייהם. רבים מפריטי הבאוהאוס עוצבו תחילה כדי להשפיע במכוון על תולדות העיצוב. אי-ההתפשרות העקרונית על איכות הביאה לסיווגם כמוצרי יוקרה ורק עם המעבר לדסאו ב-1925, צלח שיתוף הפעולה המיוחל עם התעשייה כאשר מוצרי הבאוהאוס הוכנסו לייצור המוני. ביולי 1933 נסגר בית הספר על-ידי הנאצים.

אוצרת: יולנטה קוגלר- מוזיאון ויטרה לעיצוב
אוצרת אחראית: מאירה יגיד-חיימוביץ'

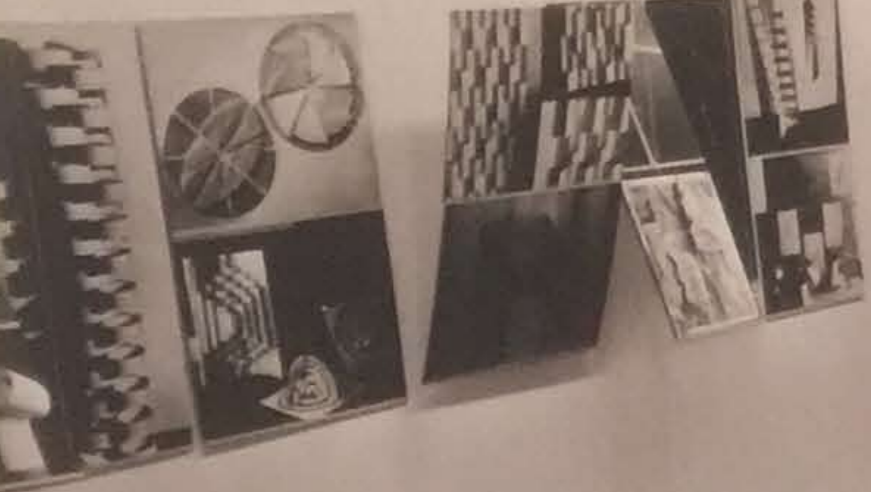

צילומים מתוך התערוכה: חנה ברק אנגל

Adrian Sauer, Residence of Bauhaus Director Walter Gropius, 1925, digital processing of color photograph (AGFA) from 1926 or 1927 found in Bauhaus-Archiv, Berlin © VG Bild-Kunst, Bonn (2015)

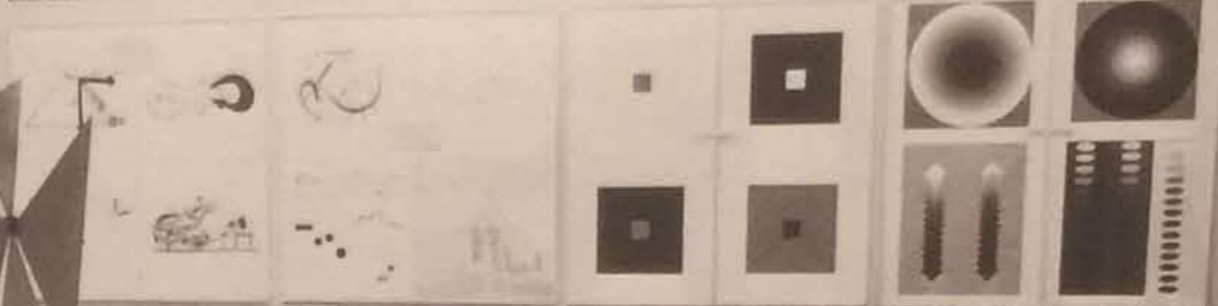
STUDIES IN FORM AND SPACE

BLACK SQUARES 1921-24

RENDERINGS 1924-26

COLOR EXPERIMENTS 1922-23

CONCRETE ART 1930

